

Standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagania kwalifikacyjne wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach.

Dz.U.2023.1158 z dnia 2023.06.21

Status: Akt obowiązujący

Wersja od: 21 czerwca 2023r.

Wejście w życie:

22 czerwca 2023 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹**

z dnia 20 czerwca 2023 r.

w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, zwany dalej "ośrodkiem", obejmuje:

1) w zakresie interwencyjnym:

a) zapewnienie schronienia osobie doznającej przemocy domowej oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką przez okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności wynikającą z konieczności zapewnienia jej bezpieczeństwa,

- b) ochronę osoby doznającej przemocy domowej przed osobą stosującą przemoc domową,
- c) udzielanie natychmiastowej wszechstronnej pomocy, w tym pomocy psychologicznej i prawnej, oraz zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, w przypadku gdy wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- d) rozpoznanie sytuacji osoby doznającej przemocy domowej i ocenę ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa tej osoby lub dzieci pozostających pod jej opieką;

2) w zakresie terapeutyczno-wspomagającym:

- a) opracowanie diagnozy dotyczącej sytuacji osoby doznającej przemocy domowej przebywającej w ośrodku oraz dzieci pozostających pod jej opieką,
- b) udzielanie osobie doznającej przemocy domowej wsparcia w formie specjalistycznego poradnictwa, w szczególności:
 - prawnego,
 - psychologicznego,
 - socjalnego,
 - medycznego,
- c) prowadzenie grup wsparcia oraz grup terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie osoby doznającej przemocy domowej oraz nabycie przez nią umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc domową,
- e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,
- f) ocenę sytuacji dzieci pozostających pod opieką osoby doznającej przemocy domowej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w art. 107 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901),
- g) udzielanie konsultacji wychowawczych osobom doznającym przemocy domowej przebywającym w ośrodku przez specjalistów zatrudnionych w ośrodku;

3) w zakresie potrzeb bytowych zapewnienie:

- a) całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób z zastrzeżeniem, że liczba ta może ulec zwiększeniu w zależności od możliwości lokalowych ośrodka oraz po uzyskaniu zgody organu prowadzącego,

sytuacji rodzinnej osoby doznającej przemocy domowej,

- c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki,
- d) ogólnodostępnej łazienki wyposażonej w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, przez nie więcej niż pięć osób,
- e) co najmniej jednego pomieszczenia do prania i suszenia,
- f) ogólnodostępnej kuchni lub aneksu kuchennego z miejscami do przygotowywania posiłków, przy czym liczba miejsc do przygotowywania posiłków powinna być proporcjonalna do liczby osób przebywających w ośrodku, w tym dzieci - jedno miejsce do przygotowywania posiłków na nie więcej niż dziesięć osób, wyposażone co najmniej w: kuchenkę, zlewozmywak, lodówkę, meble kuchenne oraz sprzęt i naczynia do przygotowywania i spożywania posiłków,
- g) pomieszczenia do przechowywania wózków dziecięcych, jeżeli pozwalają na to możliwości lokalowe,
- h) pomieszczenia do pracy indywidualnej z osobami doznającymi przemocy domowej,
- i) wyżywienia, odzieży i obuwia,
- j) środków higieny osobistej i środków czystości.

2. Usługi świadczone przez ośrodek, szczególnie w zakresie zapewnienia potrzeb bytowych, są dostosowane do osób o szczególnych potrzebach wynikających w szczególności z ich stanu zdrowia, w tym osób niepełnosprawnych.

§ 2.

1. Realizacja usług w zakresie terapeutyczno-wspomagającym świadczonych przez ośrodek odbywa się w oparciu o indywidualny plan wsparcia, zwany dalej "planem".
2. Plan jest opracowywany niezwłocznie po przyjęciu osoby doznającej przemocy domowej do ośrodka przez pracownika ośrodka wyznaczonego przez dyrektora ośrodka.
3. Plan jest opracowywany w uzgodnieniu z osobą doznającą przemocy domowej i realizowany z aktywnym jej udziałem.
4. Plan określa metody pracy z osobą doznającą przemocy domowej i działania ukierunkowane na wzmocnienie osoby doznającej przemocy domowej w pokonaniu trudnej sytuacji życiowej, a także czas ich realizacji, z uwzględnieniem potrzeb tej osoby oraz możliwości organizacyjnych ośrodka.

5. Koordynowanie realizacji działań ujętych w planie, w tym ich monitorowanie oraz ewentualna ich weryfikacja, jest wykonywane przez pracownika ośrodka wyznaczonego przez dyrektora ośrodka w porozumieniu z osobą doznającą przemocy domowej przebywającą w ośrodku.
6. Opracowanie planu, o którym mowa w ust. 1, oraz koordynowanie realizacji działań, o których mowa w ust. 5, jest wykonywane przez pracownika ośrodka posiadającego kwalifikacje określone w § 3 ust. 1 pkt 1-4.

§ 3.

1. W ośrodku są wymagane następujące kwalifikacje - na stanowisku:

- 1) psychologa - ukończone jednolite studia magisterskie lub studia drugiego stopnia na kierunku psychologia i udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej lub posiadanie zaświadczenia o ukończeniu szkolenia lub szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w łącznym wymiarze co najmniej 100 godzin;
- 2) pedagoga - ukończone jednolite studia magisterskie lub studia drugiego stopnia na kierunku związanym z kształceniem w zakresie pedagogiki i udokumentowany co najmniej roczny staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 3) pracownika socjalnego - kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej lub zaświadczenie o ukończeniu szkolenia lub szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w łącznym wymiarze co najmniej 100 godzin;
- 4) terapeuty - udokumentowane przygotowanie do prowadzenia terapii z osobami doznającymi przemocy domowej;
- 5) prawnika - ukończone studia na kierunku prawo.

2. Zatrudnieni w ośrodku:

- 1) lekarze - posiadają prawo do wykonywania zawodu lekarza zgodnie z przepisami o zawodach lekarza i lekarza denty, a w przypadku udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu psychiatrii - posiadają także specjalizację w dziedzinie psychiatrii dorosłych lub psychiatrii dzieci i młodzieży;

- 2) pielęgniarki - posiadają prawo do wykonywania zawodu pielęgniarki zgodnie z przepisami o zawodach pielęgniarki i położnej;
- 3) ratownicy medyczni - posiadają prawo do wykonywania zawodu ratownika medycznego zgodnie z przepisami dotyczącymi wykonywania zawodu ratownika medycznego.

§ 4.

Ośrodki, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie spełniają standardów podstawowych usług, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 3 i ust. 2, są obowiązane do osiągnięcia tych standardów w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 5.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 22 czerwca 2023 r. ²

¹ Minister Rodziny i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 416).

² Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjnoedukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjnoedukacyjne (Dz. U. poz. 259), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535).